

Predikacio – 2016. december 31.-2017. január 1.

Ps 116,1-9 – Hálaadás és fogadalom

1

Szeretem az Urat, mert meghallgatja esedezéseim szavát.

2

Mert az ő fülét felém fordítja, azért segítségül hívom őt egész életemben.

3

Körülvettek engem a halál kötelei, és a pokol szorongattatásai támadtak meg engem; nyomorúságba és ínségbe jutottam.

4

És az Úrnak nevét segítségül hívám: Kérlek Uram, szabadítsd meg az én lelkemet!

5

Az Úr kegyelmes és igaz, és a mi Istenünk irgalmas.

6

Az Úr megőrzi az alázatosokat; én ügyefogyott voltam és megszabadított engem.

7

Térj meg én lelkem a te nyugodalmadba, mert az Úr jól tett teveled.

8

Minthogy megszabadítottad lelkemet a haláltól, szemeimet a könnyhullatástól és lábamat az eséstől:

9

Az Úr orcája előtt fogok járni az élőknék földén.

A megszabadult ember zsoltára

1. Tanulság (1-2). Ez a kezdet, mert ez határozza meg a további életét. Amit leszűrt az előző és átélt nyomorúságból és az abból való szabadulásból. → 1) Van értelme a szenvedésnek (olyan területek és tanulságok tárulnak fel előttünk, melyeket csak a szenvedés tud megnyitni és szükségesek lesznek a jövőnk és a teljességünk érdekében). Mert Isten hiteles és teljes étellel akar megajándékozni. Ezért nem szabad a szenvedést visszautasítani. 2) Fontos, hogy mint a zsoltáros, az előzőekben átéltekből (az elmúlt évből) tanulságokat vonjunk le. Pl.: mi változott? Hová tovább a kapcsolataimmal, a munkámmal, a hitéletemmel? Házi feladat: ma este, egy rövid mondatban próbáljuk megfogalmazni az elmúlt év tanulságát. Pl.: ez évből számomra nagyon fontos tanulság a tevékenységeimmel kapcsolatban, hogy ne a teljesítmény, hanem a lehetőség betöltésére törekedjem. Ez az „amit lehet” elv. Tehát nem az elért eredmény a legfontosabb, hanem a lehetőség kihasználása (hogy mindent megtettem, az tegyen nyugodtá). A lehetőség betöltése után, csak másodrangú az eredmény (a sportoló akkor elégedett, ha mindent megtett, s az eredmény csak ezt a betöltött lehetőséget követi). A Szentírás több helyen beszél erről a „szándék etikáról”. Pl.: Jézus boldognak nevezi a békességre törekedőket (nem a békességet elérőket); Pál hangsúlyozza a tökélességről, hogy még nem érte el, de törekszik azt elérni stb. Az eredmények és a kapcsolatok szempontjából is a legjobb az

„ahogy lehet” elv érvényesítése, mert ez szabadít meg a teljesítménykényszer terhétől (amely gátja a teljesítménynek) és az egymás hibáztatásának mérgezésétől (amely tönkreteszi a kapcsolatot). A teljesítménykényszer filozófiája, a jövő tönkretétele. Mint szolga, szülő, testvér azt kell megtennem, amit lehet. De azt maradéktalanul (minden napnak van terhe, melyet fel kell venni). 3) Nem szabad egy napból sem mulasztani. Nem engedheted meg azt a luxust, hogy feloldandó terheket és megoldandó feladatokat görgess napról-napra magad előtt. Az évvárás egy lehetőség a számadásra és a rendezésre: már sok mindent nem tudsz helyrehozni, azokból csak a tanulságokat kell azokból kinyerni, de azokat már hátra kell hagyni és a továbbiakban nem szabad energiákat azokba fektetni (a problémák 65%-a nem megoldható); az előttünk lévő küzdőtérnek pedig neki kell dőlni (annak minden lehetőségét betölteni és semmit nem magunk előtt görgetni, mert a ma terhére holnap már nem lesz erőd, de a holnap terhére pedig ma nincs erőd).

1.1. Következmény: „Szeretem az Urat”. Melynek a felelősségét tudatosan felvállalja. 1) Jelentés: a) Elköteleződés. Már az Úrhoz tartozik. b) Függés. A szeretet lény a leginkább befolyásoló (akit szeretünk, az jár a fejünkben és azért akarunk cselekedni). c) Azonosulás. Az a jó a számomra, ami a szeretett lénynek is jó (örülök a gyerekem, akit szeretek, sikerének). (Isten felé a szenvedés és a szabadítás ezeket kimunkálja). → Ez a minimum három irányú tudatosság (felvállalása az elköteleződésnek, függésnek, azonosulásnak) a közösségi (ezért egyéni) jövő kitartásának és sikerének a feltétele (a kitartás és a siker, mindig egymást feltételezik: lehet ugyan siker kitartás nélkül, de a kitartás, mindig sikert eredményez). Egymás és a küldetés felé is: A) Elköteleződés. A döntés szabadsága után a felelőssé kötelezettsége következik. Nem szabad a szabadság és a felelősség szakaszát összekeverni. Jellemzők: A szabad szakasz rövid (mert nem bírjuk a bizonytalanságot); melyben az ember egy stabilizálási kényszerben van; a szükségszerű stabilizálás eszköze, a döntés. A felelősségi szakasz hosszú (mert abban rendezni és termelni kell, mely időt vesz igénybe), teherhordó, kiszámítható (nincs benne a kilépés szabadsága). B) Függés. Aki felé elköteleződtem (személy, szolgálat), a legbefolyásolóbb lesz az életemben. Számíthat rám és magamat kiszolgáltatom neki, hogy rendelkezzen velem. C) Azonosulás. A szeretet és felvállalt személy és szolgálat, az életem része lesz. Nem fogom félszívvel, hanem csak teljes életemmel felvállalni. Áldozata leszek, úgy a magam javait teljesen átadom neki. 2) Etika. Fontos, hogy a közösségeinkben ilyen tudatosság legyen. Pl.: ha már csak az egyik személy ilyen tudatos egy házasságban (tudja milyen okok és összefüggések mozgatják a személyeket, milyen felelősséget vállal, milyen jövő vár rá, melyik az a probléma ami megoldható és

melyik az amivel együtt kell élni), akkor annak van jövője. De ha csak ösztönösen élnek, akkor az a kapcsolat nagy veszélyben van.

1.2. Indoklás: meghallgat (jelenben, mert mindenkor így van). 1) Mert él és hatékonyan uralkodik. → A szenvedésben válik számunkra is nyilvánvalóvá Isten hatékonysága (mert a számunkra lehetetlen helyzetben van megoldás). Tehát csak Istentől érdemes segítséget kérni. A továbbiakban csak Isten lesz a segítség forrása. 2) Ő a lelehetősebb (mélyebb és elesettebb) helyzetben is hall és cselekszik (itt még csak fülét fordítja). Tehát Isten felveszi a kapcsolatot velünk. Már önmagában, hogy Isten személyes kapcsolatba kerül velünk, hatalmas élmény („számítok a világ Urának”). → Mi is, ha kapcsolatba kerülünk valakivel és kifejezzünk számít nekünk, akkor Isten képét és tulajdonságát mutattuk fel és Isten felé vezettünk embereket.

1.3. A meghallgatott szó minősége: könyörgés, esedezés. Nem könnyed csevegés. Hanem olyan kifejezések ezek, melyekben benne van az ember teljes valója (mindenem kockán van). Mert olyan negatív hatás ért, mely elpusztítani képes. → Isten nem méltó csak az olyan imádságra, melyben teljesen benne van az egész valóm (Istennek felajánlva, mindenemmel rendelkezhet, Neki kiszolgáltatva). Még akkor is, ha nem veszélyeztetett helyzetből menekül az ember. De lehet, hogy ezt a teljes felajánlást, csak a veszélyeztetés válthatja ki belőlem. S a továbbiakban ez az odaszánási magatartás lesz a modell, minden imádságunkban.

2. Felidézi a nyomorúságot (3). Nem a konkrétumokat mondja el, csak a hatását (ahogy a zsoltáros megélte). → Hogy mindenki a maga konkrétumait helyezze az átéltekbe.

2.1. Képek: Halál kötelei, pokol szorongattatásai. Olyan események, melyek az élet kibontakozását megakadályozzák és megfojtják. De nem húzzák sehová (pl.: a sírba, vagy a pokolba), hanem ezeknek a helyeknek, itt, a mi világunkban vannak eszközeik. Nem ezek a pusztítók (az a halál és a pokol), hanem annak az eszközei. → Pl.: Amikor átélem, hogy ebbe a helyzetbe belepusztulok (szenvedélyek, bűnök, kapcsolatok, adóság, zsarolás, őrijítő helyzet, bizonytalan állapot, megszegyenülés, összetörés), s ennek a következménye a szorongás (amikor a pokol előízét érzi az ember, egy pokoli házasságban, kötöttségben, zsarolásban, mely mellett a halál is jobb választás).

2.2. Külső következmény: nyomor és ínség. Ezt látta a környezet (betegség, szétesettség, tönkrement élet). Elismeri a zsoltáros, hogy ez a halál és a pokol eszközeinek a következménye. → Teljesen szétesett állapotba tud juttatni a bűn megkötözöttsége.

2.3. A bizonyágtétel módja figyelhető itt meg. Uí. a gyülekezet előtt mondja el a zsoltáros a bizonyágtételét. → Isten amikor tanulságokat értet meg velünk, akkor az másoknak is szól, akiknek szintén szükségük van a mi tapasztalatainkra. 1) Nem a konkrétumokat mondja (milyen megkötöttségek és miként jutott oda), hogy ne tudják később kikezdeni (ez csak az Istenre és a zsoltárosra tartozik). → Tudni kell, milyen közegbe milyen részleteket osztunk meg magunkról. Pl.: egy lelkigondozó beszélgetésbe lehet mindent, de egy nagyobb közösségbe, nem (kihasználható leszek és másoknak az a bűn fog az eszébe jutni rólam). 2) De elmondja a hatásokat. Ez a lényeg. → Mert mások, más miatt ebbe a helyzetbe kerülhetnek. Ez tartozhat rájuk.

3. Az Úr segítségül hívása: „Kérlek Uram, szabadítsd meg az én lelkemet” (4). Egyszerű, hogy mindenki megértse és alkalmazza. → Fontos, hogy mintát adjunk. A feloldó minták hiányában élünk. A keresztyén ember ilyen mintákat adhat tovább. A mai korban pedig fontos, a rövid egyértelműség. Pl.: a baptisták hódítanak, mert ilyen a stílusuk.

4. Bátorítás, az Istenről való bizonyágtétellel (5):

4.1. Az Úr kegyelmes és igazságos. Ezért lehet Hozzá menni. Mert nem akarja a bűnös halálát és Nála már készen van a kegyelem, arra a bűnre is amit elkövettünk. → 1) Jézus megfizetett minden bűnünkért. Azért is, amit most az Úr elé viszünk. Már Jézus kifizette a bűnök árát. Bátran mehetünk Hozzá. 2) Nálunk is kész kell, hogy legyen a bocsánat. Előre elkészítve.

4.2. A mi Istenünk irgalmas. Tehát van hozzánk köze. → Nem vagyunk ismeretlenek előtte. Hajlandó elengedni a vétek büntetését és az életünket helyre hozni.

4.3. Mindezt a jelen időben mondja. Mert ezek (igazság, kegyelem, irgalom) Isten állandó tulajdonságai és nem változnak meg. → Ez is biztatás, az Úrhoz menekülni.

5. Bátorítás a saját példa alapján (6). A zsoltáros magát „ügyefogyottnak” állítja be. Mégis megmentette őt az Úr. Akkor mindenkit megmenthet.

6. Jelen állapot (7): a megszabadulás. Ebből következményeket von le: „térj meg lelkem a te nyugodalmadba”. Mert 1) a bizonyágtétel közben is formálódik a hívő ember jelleme; 2) eddig még nem volt nyugodt. → 1) A bizonyágtétel, az a bizonyágtévőnek is fontos. Magát kívülről is látja és észreveszi min is kell változtatni. S minél többször és teljesebben tesz valaki bizonyágot, annál előrébb tud haladni a megszentelődésben. 2) A szabadulás akkor teljes, ha az ember is hajlandó elfogadni és annak a szellemében viselkedni. Itt a zsoltáros ugyan megszabadult a veszedelmektől, de még félt és bizalmatlan volt. Az etika

nem követte a tanítást. Nagy gond, amikor valamit tudunk elméletben, de az életgyakorlat nem alkalmazkodik hozzá. Pl.: ha Isten Atyánk, Pásztorunk, Gazdánk, akkor ne aggodalmaskodjunk. Ezzel a bizonyágtételünket tesszük tönkre.

7. Fogadalom (8-9). Minden Istentisztelet és Istennel való közösség ezzel tetőződik be: az ember valamit elhatároz, hogy másként fogja tenni. Az Istenhez fogja az életét igazítani. Legyőzetik az emberi természet és győz az Isteni.

7.1. Összefoglalja mégegyszer, miből mentette meg az Isten (halál, bánat - könny, megszegyenülés - elesés). → Fontos összefoglalni, elvihetővé és örökíthetővé tenni a tanulságokat. Pl.: foglaljuk össze, mi a lényeg, mi is van itt stb. Mert először, az indulatokban nehezen fogható meg a központ.

7.2. „Az Úr orcája előtt fogok járni az élők földén”. Ez az Isten hírnökének a szerepe. Amikor a királyok jöttek, akkor hírnök jött előttük. 1) Nem a zsoltáros határozza meg mi az irány, mert a király megy. → Isten tudja hol akar cselekedni és ezért hol akar minket látni a szolgálatban. 2) A hírnök feladata: a királyt megismertetni. Hogy méltóképpen felkészüljenek a király fogadására. A mi dolgunk, hogy Isten akaratát és jellemét adjuk tovább. Hogy felkészüljön mindenki: jön a Királyok királya.